

קובץ

האור לחיים

שנה
שישית

מאמרים ושיחות
מזן ראש הישיבה
הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

פרשת שמות תשפ"ג

זמני השבת

ר"ת	צאת השבת	הדלקת נרות	י-ם
18:06	17:33	* 16:41	ת"א
18:01	17:29	16:38	חיפה
18:01	17:29	16:37	ב"ש
18:05	17:33	16:41	

* לנוהגים 40 דק': 16:21

להארות או הערות, ניתן לפנות
orhachaim4@gmail.com

דיסקים של שיעורי הרב ניתן להשיג
במשרדי אור החיים - 02-5000455

בס"ד ניתן לשמוע את השיעורים בשידור חי
בימים שלישי וחמישי בין השעות 21:00-22:00
קול הדף - 02-6400000
orhachaim.co.il

המעוניינים לסייע בהדפסת החוברת לשם זיכוי הרבים,
או להקדיש את העלון לרפואה, להצלחה, או לעילוי נשמה וכדו',

יוכלו לפנות באמצעות מייל:

orhachaim4@gmail.com

או בטלפון: **02-5000455** **058-321-3565**

052-7129793

יוצא לאור ע"י "מכון אור החיים"
רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים

תוכן עניינים

פרשת שמות תשפ"ג

חלק מהמאמרים נלקטו מתוך הספר "משכני אהריד" - חומש שמות

1 מידת הדין או רחמים

פרשה למעשה:

6 אמצעי לקיום ההבטחה

11 רק כיסוי על האמונה הצרופה

16 בעלי כוח עצום

16 ואתה נותן להם את אוכלם בעתו

18 תרבות הגויים

19 שישה בלידה אחת

21 גאולתנו בתפילתנו

23 מדוע הפך מטה משה לנחש

מידת הדין או רחמים

בעצמי לא יודע איך זה מסתדר, אבל זה כך. אני לא עושה כלום - הכל כאן נעשה מאיתו יתברך.

יותר מכך, פעמים רבות הוא כלל לא מבין את עצם השאלה, הרי ממילא רק הקב"ה עשה, עושה ויעשה הכל, ומה מקום יש למחשבה, שאדם צריך לפעול משהו כדי להשיג את צורכי מחייתו ובריאותו!?

חסיד אחד הגיע לרבו ובפיו בקשה - רוצה הוא לרכוש

את מידת הביטחון בה', ולדעת עד היכן יש לבטוח בו ואיך עושים זאת. אמר לו רבו: "לך לרבי זושא מאניפולי, והוא ילמד אותך ביטחון בה' מהו".

קם החסיד ונסע לאניפולי, אל הרה"ק רבי זושא. עוניו של רבי זושא היה

שֶׁל נְעֻלָּה מְעַל רַגְלֶיהָ (שמות ג, ה).

ההוראה שמקבל משה רבנו בבואו אל הסנה היא - "שֶׁל נְעֻלָּה מְעַל רַגְלֶיהָ". עליך להסיר את כל ההרגלים ואת כל

הטבעיים שאתה מכיר ונשען עליהם, ולדעת שקיים רק דבר אחד - ה' יתברך, ואין שום דבר מלבדו.

אין הרגל יותר ואין טבע יותר! מכאן ואילך אתה לא תראה דברים רגילים, אלא

מהלכים מעל לטבע!

אדם שדבוק בשכינה הקדושה חי באפן של "מעל הטבע" את כל חיו. תשאל אותו: איך אתה מסתדר? זה לא מובן... ותשובתו תהיה: גם אני

"הוא יודע בוודאות

שאם הקב"ה לא

רוצה לתת לו דבר

מה - ודאי אין

הדבר לטובתו כלל"

את פרושה של מידת הביטחון
כשחסר משהו.

לעיתים קורה שאדם חש חשק גדול
שיהיה לו משהו מסוים, אך לטובתו
לא נותנים לו משמים דבר זה.

מתווך דירות הגיע אל שר התורה
הגאון רבי חיים קניבסקי זצ"ל, ונימה
של טרוניה קלה בדבריו: למרות כל
מאמציו אין הוא מצליח בעבודתו.
אומנם עסקה פה ועסקה שם
מאפשרות לו להביא פרנסה הביתה,
אך קשה לו עם המצב הקיים, בו עליו
לחשב כל פעם את הוצאותיו, ולדאוג
דאגות פרנסה. הוא רוצה להתעשר,
ושיהיה לו כל מה שהוא צריך בשפע.
לצורך כך בא כעת לרב כדי להתברך.
אמר לו רבי חיים: "מי אמר שטוב לך

מפורסם ברבים, אך עם כל זאת ידעו
רבים לספר, כי כל חייו הם מערכת
ניסים מופלאים, פלאי פלאות, וכי
הוא רואה את הקב"ה בכל צעד ושעל
שלו.

בא החסיד, נעמד לפניו, ושאל: "אמור
לי, רבי, באיזה אופן מרגיש האדם
בטחון בה', ויודע בוודאות מוחלטת
שכל מה שיצטרך לו, הקב"ה יעשה
עבורו, ולא יחסר לו דבר לעולם?"

החזיר לו רבי זושא: "מי שלח אותך
אלי? איני שייך בזה כלל. עליך ללכת
אל אדם שחסר לו משהו, והוא יוכל
להסביר לך איך בדיוק בוטחים בה'
כשחסר משהו. לי, ברוך ה', לא חסר
כלום, ואיני יכול ללמדך דבר."

הוא, העני הגדול בכל הכרך, אינו
מרגיש שום חסרון, ואינו יכול להסביר

בבית חולים, וממתינות לו עוד שנים של החלמה ושיקום מכל השברים שבגופו - בגבו, ברגליו ובראשו... הוא עצמו אינו יכול ליהנות מן העושר הזה."

אדם לפעמים מתאוה לקבל דבר מסוים, אך הוא רק מזיק לו. יהודי מאמין צריך ללכת בדיוק לפי רצון הבורא יתברך.

מי שמנהל כך את חייו, הקב"ה מנחה אותו ונותן לו את כל מה שהוא צריך, וטוב לו לקבל, והוא יודע בוודאות שאם הקב"ה לא רוצה לתת לו דבר מה - ודאי אין הדבר לטובתו כלל.

בלכתו כך, צמוד לרצון הבורא יתברך, יבין, שכל מעשיו וענייניו כולם לטובה ולברכה.

למשה רבנו היתה טענה לגבי עם ישראל. כאב לו עליהם, ואיכפת היה לו שהם סובלים צרות קשות כל כך. אמר לו הקב"ה: הלא אני נמצא איתם בכל העניינים שלהם. אני בתוכם, וְיֵאָרֵד לְהִצִּילוֹ מִיַּד מִצְרַיִם" (שמות ג, ח)

להיות עשיר? בשביל מה לך ברכה כזו? מה אתה כל כך דבוק ברצון הזה?"

אך שום דבר לא הועיל - הוא מתעקש לבקש ברכה לעשירות. לאחרונה היו לו כמה וכמה עסקאות שהוא התחיל, והן היו נראות מבטיחות, אך ברגע האחרון הן נתקעו. הוא זקוק בדחיפות לברכת הרב.

לבסוף אמר רבי חיים: "טוב, מה ביכולתי לעשות? אתה כל כך רוצה... שה' יברך אותך שיהיה לך עושר וכל טוב..." ובזאת פטר אותו לשלום.

האיש יצא מבית הרב שמח וטוב לב. כעבור יומיים הזדמנה לו עסקה רווחית וגדולה ביותר, לאחר שחתם חוזה ושב הביתה, פגעה בו מכוננית באופן נורא כזה, שכמעט כל גופו התרסק, ושמו הגיע אל הרב לתפילה ולבקשת רחמים.

שמע רבי חיים את הסיפור ואמר: "הוא אשר אמרתי, מי אמר שטוב לו להיות עשיר? הנה יש לו עסקה ויש לו עשירות, אבל הוא עצמו מאושפז

הקב"ה מדבר עם משה רבנו מתוך הסנה - "וַיִּרְאֵהוּ... וַיִּקְרָא אֵלָיו אֱלֹקִים מִתּוֹךְ הַסְּנֶה" (ש.ס.ד) - גם ה' וגם אלוקים בתוך הסנה, גם שם הוי"ה שמסמל רחמים, וגם מידת הדין. לעיתים נוהג הקב"ה במידת הדין, אבל גם אז הוא נמצא בתוך הסנה, ויודע בדיוק מה עובר על כל יהודי ויהודי המתייסר בצרותיו.

מתוך הסנה הוא קורא למשה: "שֶׁל נְעֻלָיִךָ מְעַל רַגְלֶיךָ!" אל תנעל את עצמך לכל מיני הרגלים וטבעים! התנתק מן הכל ניתוק גמור, ותדע שרק ה' הוא האלוקים.

"כִּי הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אֶתָּה עוֹמֵד עָלָיו אֲדַמָּת קִדְשׁ הוּא" - בכל אדמת קודש שתהיה בה קדושה וטהרה, תוכל למצוא את הבורא יתברך.

"רְאֵה רְאִיתִי אֶת עֲנֵי עַמִּי... כִּי יָדַעְתִּי אֶת מַכְאֲבֵיו" (ש.ס.ט) - אל תחשוב שיש כאן, חס ושלום, התעלמות. לפעמים מדמה אדם שיש רק מידת הדין בלי שום רחמים, אך חלילה לחשב כך -

- אני עצמי יורד אליהם ומציל אותם. בזכות היותי בתוכם הם חיים וקיימים למרות כל הצרות הקשות שלהם.

המשגיח הגה"צ רבי שלמה זולבה זצ"ל התבטא פעם לאחר יוזמת שלום שניסה להוביל נשיא אמריקה, שבה התיימר ראש הממשלה כאן להיחשב "עושה שלום" ואמר כך:

הם חושבים שאפשר לעשות שלום עם השכנים שלנו, אבל הרי כל התכלית שלהם היא לגרש את השכינה. הם רוצים להביא את הערבים, ולחוקק עוד חוקים נגד הדת, התורה ויראת שמים - וכי סבורים אתם שבלי הקב"ה יכול להיות כאן משהו של שלום? האם חושבים אתם שאפשר לקבל משהו טוב בארץ ישראל בלי הקב"ה?!

הדברים אמיתיים, ואומנם מיד לאחר הסכם השלום שנחתם, התחילו כל הפיגועים והרציחות. אלו היו פירות השלום ופירות ההצלחה שלהם.

כך קורה כשמנסים להסתדר בלי הקב"ה.

הם לא ישרדו. הם הגיעו למצב איום ונורא. בקושי נשאר בהם זיק של אמונה, ואם ישארו עוד, עלולים הם להימחק ולהאבד לגמרי.

לפיכך באה מידת הדין, והגבירה את קושי השיעבוד, כדי שתבוא כבר מידת ה', מידת החסד והרחמים.

זהו שנאמר: "וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵי ה' - אתה אומנם רואה כאן מידת אלוקים, אך תדע שיש בזה חסד ורחמים.

את היסוד הזה למד משה רבנו בפרשה זו. יסוד זה הוא אחד מן היסודות החשובים באמונתנו - גם כאשר רואים בחוש מידת אלוקים, צריך לדעת שאין זו אלא מידת רחמים.

גם ב"אלוקים" יש שילוב של הוי"ה, גם בתוך מידת הדין אפשר למצוא את ה' יתברך, את מידת החסד והרחמים.

זהו שאומר ה"אור החיים" הקדוש בתחילת פרשת וארא על הפסוק: "וַיְדַבֵּר אֱלֹקִים אֶל מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר אֵלָיו אֲנִי ה'" (ו, ב) - "אני מודיעך כי מידת הדין זו היא משם הוי"ה", גם כשאתה רואה מידת אלוקים תדע לך שזה מידת ה', דהינו מידת הרחמים.

עם ישראל היו צריכים להישאר במצרים עוד מאה ותשעים שנה, עדיין לא הגיע זמנם לצאת בכלל, אבל הם אינם במצב שהם מסוגלים להישאר שם. מוכרחים לעשות איתם חסד, וחסד זה הוא להוציאם. אחרת

ניתן להקדיש את העלון לברכה, הצלחה
 זיווג הגון, רפואה שלימה
 או להבדיל, לעילוי נשמה
 לפרטים: 02-5000455
orhachaim4@gmail.com

אמצעי לקיום ההבטחה

הקב"ה הבטיח לאברהם אבינו שיתן לו את ארץ כנען, והיא תהיה לזרעו. אמר אברהם: ריבוננו של עולם, "בַּמָּה אֲדַע כִּי אֵירָשְׁנָה?" (בראשית טו, ח),

ענה לו הקב"ה: "יִדְעַ תֵּדַע כִּי גַר יִהְיֶה זְרָעְךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם... וְאַחֲרֵי כֵן יֵצְאוּ בְּרַכְשׁ גָּדוֹל" (שם, יג).

וְעַתָּה הִנֵּה צִעֲקוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בָּאָה אֵלַי וְגַם רָאִיתִי אֶת הַלְחָץ אֲשֶׁר מַצְרִים לְחָצִים אֲתֶם. וְעַתָּה לֵכָה וְאַשְׁלַחְךָ אֶל פְּרֹעֹה וְהוֹצֵא אֶת עַמִּי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם (שמות ג, ט-י).

הקב"ה ניגלה למשה רבנו בשעה שרעה את צאן יתרו, והודיעו שברצונו לגאול את ישראל.

למעשה, עדיין לא הגיעה שעת גאולתם של ישראל. הגזרה שנגזרה עליהם היתה למשך ארבע מאות שנה, כמו שנאמר לאברהם אבינו בגזרת בין הבתרים: "יִדְעַ תֵּדַע כִּי גַר יִהְיֶה זְרָעְךָ... וְעִבְדִּים וְעֹנִים אֲתֶם אֲרַבְּעַ מֵאוֹת שָׁנָה... וְאַחֲרֵי כֵן יֵצְאוּ בְּרַכְשׁ גָּדוֹל" (בראשית טו, יג-י).

כאן צריך ביאור - מהי שאלתו של אברהם אבינו, ומהי תשובתו של הקב"ה?

אמר הקב"ה לאברהם: אני נותן לך את הארץ הזאת - ארץ כנען תהיה לך ולזרעך. כעת נמצאים שם עמים אחרים: הכנעני, הפרזי, החוי, היבוסים

לרפואת

סיגלית בת פירחה

והגרגשי, אך היא תהיה שלכם.

העול שלי ואת מלכותי.

הקשה לפניו אברהם אבינו: כעת ראוי אני לקבל את הארץ. מצאתי חן בעיניך, ריבוננו של עולם, אך אתה אומר שתתן אותה לבני. מה יקרה אם הם יחטאו? האם גם כאשר יחטאו תהיה הארץ שלהם, ולא תיתן אותה לאחרים?

יוצא אפוא שגזרת הגלות שאנחנו מחשיבים כעונש אינה כזו! זה לא עונש - כי אם אמצעי לקיום ההבטחה! על מנת לקבל את הבטחת הארץ, אנחנו צריכים לעבוד אמונים מפרכים וקשים, שאחריהם לעולם לא נשתנה, וגם אם יראה כלפי חוץ שאנו משתנים, בתוך תוכנו נשאר יהודים כשרים כמו אברהם אבינו, ואמונתנו בה' לא תסור.

אמר לו הקב"ה: "יִדְעַ תִּדְעַ פִּי גֵר יִהְיֶה זְרָעָךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם, וְעַבְדוּם וְעָנּוּ אִתָּם... וְאַחֲרַי כֵּן יֵצְאוּ בְּרִכְשׁ גְּדוֹל", וישוּבוּ הֵנָּה לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, ויקבלוה.

כדי לקבל את ארץ ישראל, צריך האדם להכין את ליבו לקבל את רצון ה', וללכת בדרך ה'. באברהם אבינו ראה הקב"ה שהוא מקבל את הדרך, אך גם בניו צריכים להיות כאלו.

אכן, כך בדיוק אירע לעם ישראל - הם ירדו לארץ מצרים וגרו בארץ גושן. יוסף הצדיק הכין להם בתים וכל טוב. כל זמן שיוסף היה קיים הם חיו בהשקט ובשלווה - הילדים למדו את דרך אבותיהם, אברהם יצחק ויעקב והשבטים הקדושים, והכל היה טוב מאוד.

זהו הרקע לשאלת אברהם אבינו, והקב"ה עונה לו: אל דאגה. יש לי פטנט לגרום להם להיות כאלו - אשלח אותם למשך ארבע מאות שנה לארץ אחרת. הם ישתעבדו שם ויעבדו בפרך, ואחרי כן, אני מבטיח לך שהם יהיו מוכנים לקבל עליהם את

כאשר מת יוסף וכל הדור ההוא. לא נשאר אפילו אחד מכל הדור של יוסף, ואז החלו בני ישראל לפרות ולרבות, ריבוי על טבעי.

כסף. כשהמצרים רצו לבוא נאמר להם שאי אפשר - כל המקומות תפוסים ביהודים. רגזו המצרים: אם נמשיך כך, היהודים יכבשו לנו את הכל. הם יפשטו על כל המדינה! "הִבֵּה נַתְּחַכְּמָה לֹא".

את היציאה הזו לא יכולים היו בני ישראל לעשות כל זמן שיוסף ואחיו, בני הדור ההוא, חיו. הגדולים לא נתנו להם. הם שמרו והזהירו אותם: אנחנו נמצאים כאן רק בגלות, עוד מעט נצא מכאן.

היציאה אל מחוץ לגושן הניבה להם בתחילה הצלחה גדולה - "וַיַּעֲצְמוּ בְּמַאֲד מְאֹד". הם הפכו

כעת אמרו ישראל: האם לעולם נשאר רק פה, בארץ גושן? מה עם אלכסנדריה וקהיר? יש עוד כל מיני מקומות שחייבים ללכת ולראות. אולי אפשר לעשות שם מסחר טוב, או להתפתח שם באיזו צורה?.

ואז החליטו לצאת. הם יצאו מארץ גושן, שבעצם הכילה אותם והם הסתדרו בה מצוין, כדי "להתפתח" ולראות יותר.

הכתוב אומר: "וַתִּמְלֵא הָאָרֶץ אֹתָם". (שמות א, ז) אומר המדרש (ילקוט שמעוני שמות רמז קסב), שכל בתי התיאטראות והאצטדיונים התמלאו ביהודים. היהודים קנו את כל הכרטיסים במחירים הכי גבוהים. היה להם הרבה

בגרמניה היו שייכים ליהודים, והרבה מאוד פרופסורים, סופרים והוגי דעות היו יהודים, עד כדי כך שהם עברו במספרם את הגרמנים והאירופאים.

כך היה גם במצרים, והמצרים לא היו יכולים לשאת זאת, הם נבהלו מפני המיליונרים הגדולים החדשים של מצרים, ואמרו "הָבָה נְתַחַפְמָה לֹא!"

או אז קם מלך חדש "אַנְשֹׁר לֹא יֵדַע אֶת יוֹסֵף... וְנִלְחַם בְּנֹוּ וְעָלָה מִן הָאָרֶץ" (שמות א, ח) - כאדם שמקלל את עצמו ותולה קללתו באחרים. הוא הזהיר את העם שהמצרים עתידים להסתלק, משום שהיהודים יכבשו את כל מצרים, וכל המסחר, התעשייה והטכנולוגיה יהיו בידיים שלהם. המצרים התנגדו: מה פתאום? עד כאן.

במקום להישאר בארץ גושן, ולשמור על פרופיל נמוך של גלות, יצאו היהודים לאלכסנדריה ולקהיר, רצו להתפתח, וירבו ויעצמו במאוד מאוד, והמצרים קצו בהם.

בשל כך נדרשת מן היהודים זהירות גדולה.

להיות הסוחרים הגדולים ביותר של אלכסנדריה, המיליונרים של קהיר. הם פתחו בתי מסחר והצליחו ביותר. הקב"ה חנן אותם בדעת ובתבונה, אלא שלא היתה להם דעת ותבונה כיצד לנהוג בזהירות, כדי שהעמים לא יראו.

צריך לזכור, כי כסף אף פעם אינו משמש ליהודים מטרה, אלא רק אמצעי לעבוד בו את ה'!

יהודי אומר בכל יום: "וְאֶהְבֶּתְּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ... וּבְכָל מְאֹדְךָ". (דברים ו, ה) אמרו חז"ל: "בְּכָל מְאֹדְךָ - בכל ממונך". אם חס ושלום ירצו, חלילה, שיהודי הפוך להיות גוי או יעבור איזו עברה, עליו לתת את כל הממוץ שלו, ולא לעבור על כך! עד כדי כך צריכה להיות אהבת ה' בוערת בליבו!

ההתפתחות הנפלאה והכישרונות הנפלאים של יהודי גרמניה, גרמו לנו צרות צרורות. כל מנכ"לי הבנקים וכל חברי העיריות היו יהודים. כל המיליונרים היו יהודים. רחובות שלמים בהמבורג ובעוד ערים

עבודה שבשדה.

רק לאחר מכן התחיל העינוי הגדול. המצרים לא נתנו להם לראות את אור החמה בהיותם בבית - הקימו אותם לפני עלות השחר, והרשו להם לחזור רק לאחר צאת הכוכבים, כשהכל חשוך.

העינוי הזה שנחרת בבשרנו במשך ארבע מאות שנה, היה עבורנו כור היתוך. נצרבנו וזככנו בו, עד היותנו ראויים ליציאת מצרים ולקבלת הבטחת ה' "לְיָרֵעָה נִתְּתִי אֶת הָאָרֶץ הַזֹּאת" (בראשית טו, יח).

השיעבוד במצרים הגיע בכמה שלבים - בתחילה שמו על בני ישראל מיסים. הודיעו להם שהם חייבים לשלם מיסים כמו כולם, אף על פי שהם בעלי משפחות מרובות ילדים.

אחר כך הודיעו להם שעליהם לצאת לעבוד. המריצו אותם: הנה גם המלך עובד במתחם שלכם!

לא נתנו להם להמשיך לעבוד במשרדים, אלא בעבודת כפים בלבד. יהודים שכל חייהם עבדו במשרדים, התחילו לעבוד בחומר ובלבנים, ובכל

לרפואת והצלחת

ר' יצחק בן נעימה (נעמי)

רק ניסוי על האמונה הצרופה

ואמרו חז"ל (שבת צו ע"א), שהקב"ה אמר למשה דבר נורא: "הן מאמינים בני מאמינים, ואתה אין סופך להאמין, שנאמר: 'יען לא האמנתם בי'".

אתה, שאמרת על ישראל שלא יאמינו - יקרא עליך שלא האמנת. באותה מטבע שאמר משה על ישראל: "והן לא יאמינו לי", ענה לו הקב"ה בענין מי מריבה: "יען לא האמנתם בי להקדישני" (כמדבר כ, יב).

למדנו מכאן יסוד גדול:

משה רבנו מסתכל על ישראל, ורואה אותם עובדי עבודה זרה וכישופים, רחוקים מכל דת ודין, ורחוקים מאמונה ומביטחון, ולכן סבר שלא יאמינו לו.

אבל לא כן הוא! ישראל מאמינים בני מאמינים: "ויאמן העם וישמעו כי פקד ה' את בני ישראל" (ד, לא) - כולם האמינו!

ויען משה ויאמר והן לא יאמינו לי ולא ישמעו בקלי (שמות ד, א).

הקב"ה מדבר עם משה בתוך הסנה ומצוה עליו לשוב למצרים ולגאול את ישראל. הוא אומר לו: "ועתה לכה ואשלחך אל פרעה והוצא את עמי... ממצרים" (לעיל ג, י), וממשיך ומפרט לו מה יאמר לפרעה ולישראל, ואיך יתפתחו הדברים, עד שבסופו של דבר: "ואחרי כן ישלח אתכם" (שם, כ), ולא עוד, אלא ש"ונתתי את חן העם הזה בעיני מצרים... ושאלה אשה משכנתה ומגרת ביתה כלי כסף וכלי זהב... ונצלתם את מצרים" (שם, כא-כב).

מה עונה משה לקב"ה?

"ויען משה ויאמר והן לא יאמינו לי ולא ישמעו בקלי". משה רבנו לא שיער השערות חסרות בסיס. הוא לא היה מנותק מהמציאות, אלא הכיר את ישראל, ידע היטב את הלך רוחם, וסבר שכאשר יגיע אליהם עם בשורת הגאולה - לא יאמינו לו.

נכונות כלל. ישראל מאמינים בני מאמינים הם! האמונה הצרופה טמונה בלבבות פנימה, ועלינו רק לעורר אותה. עלינו לעשות כל שביכלתנו וה' יתברך ישלח עזרנו מקודש, ויראה לנו שגם דברים שנראה כי לא יתכן שיתקיימו, יהיו!

הרופא הירושלמי רבי משה ולך ז"ל היה ירא שמים גדול. הוא עסק למחייתו ברפואה, אך התעשר עושר גדול דווקא מירושות שקיבל. בעת שהיו האמצעים בידו, החליט לעלות לארץ ישראל כדי לסייע ליהודים שהתגוררו בה במסירות נפש גדולה.

באותה עת פעל בירושלים, בעיר העתיקה, רק בית חולים אחד קטן, שנקרא "משגב לדך". כיון שבית החולים הזה לא יכול היה לתת מענה לצרכים המרובים, החליט ד"ר ולך להקים בית חולים חדש וגדול, ולהעמיד שם רופאים ואחיות שיעשו כל שביכלתם לתת ליהודי ארץ ישראל את הטיפול הטוב ביותר

פוגשים לפעמים אחים תועים, שלכאורה אין בהם אמונה, והתחושה היא שחבל על הזמן, הם לא יתחברו לאמונה ולתורה - אבל זו טעות!

אנו חייבים לייסד בעצמנו את הידיעה שהאמונה בקב"ה צרובה בליבות ישראל, ואין יהודי שמנותק ממנה לחלוטין. גם אם אנו רואים יהודים שכעת הם רחוקים משמירת תורה ומצוות, מכל מקום, לאחר שמדברים איתם ומסירים את השכבות האוטטמות את ליבם - הם הופכים לשלהבת של קדושה וטהרה!

ויאמן העם! ישראל מאמינים בני מאמינים!

לפעמים אנו רוצים ליזום פעולות להפצת התורה ולחיזוק קיום המצוות, להרבות מעשים טובים בעם ישראל, ולקרב לבבותיהם של יהודים לאביהם שבשמים, ואז עולות בנו מחשבות שלא תהיה תועלת בכך, שהכל ילך לאיבוד, שחבל על הזמן והמשאבים, ושחלילה, אין עם מי לדבר.

אך המחשבות המחלישות הללו אינן

בגאון.

"אם כן, במה את כן מאמינה?"

"אני מאמינה בטבע, היא ענתה.

"וכשאת צריכה עזר וסיוע - למי את פונה?"

"אני מבקשת מהטבע שיעזור לי", אמרה בהתרסה.

"בסדר", השיב ד"ר ולך בנחת, "את יכולה להיכנס עכשיו לחדר לידה".

ניגש הד"ר לאחיות, והורה להן להשאיר אותה לבדה בחדר, ולא להיכנס אליה, עד שיורה להן להיכנס ולהגיש לה עזרה.

לאחר זמן מה תקפו את האישה צירי לידה, והיא התחילה לצעוק: "אי, אי, הטבע תעזור לי!".

האחיות חפצו להיכנס ולעזור לה, אך ד"ר ולך עצר אותן, ולא הניח להן ללכת.

"הטבע, תעזור לי!!" צעקה שוב האישה, וקולה הלך והתגבר.

שוב קמו האחיות ורצו ללכת לטפל

שבנמצא. ד"ר ולך קרא לבית החולים שלו "שערי צדק", על פי הפסוק בתהלים (קית, יט), "פִתְחוּ לִי שַׁעְרֵי צַדִּיק אֲבֹא בָם אוֹדָה יְיָ-ה'".

עד אותה תקופה היו כל היהודים הדרים בירושלים יראי שמים ועובדי ה'. למרבה הצער, באותה תקופה החלה עונת החלוצים והחלוצות, שהיו מחללי שבת ואוכלי טרפות. חלק מהם שכרו דירות בירושלים, והתגוררו בה.

יום אחד הגיעה שעתה של אחת החלוצות ללדת, והיא פנתה לבית החולים "שערי צדק". דוקטור ולך קיבל אותה במאור פנים, והציג בפניה את סדרת השאלות הנצרכות להכרת מצבה. לאחר מכן נתן לה הרופא סידור תפילה, והציע לה שתתפלל כמה תפילות לפני הלידה.

התרעמה החלוצה ואמרה: "אני לא מאמינה בדברים האלה".

"אבל את יהודיה, לא?" שאל ד"ר ולך.

"ודאי, אני יהודיה! אני יהודיה יותר מכל היהודיות", כך היא הצהירה

דבר זה למדתי מניסיון רב שנים. פעמים רבות ישבתי עם אנשים שהצהירו כי אינם מאמינים, שוחחתי איתם באריכות, שאלתי אותם כל מיני שאלות וחפרתי עמוק עמוק בליבם, ולבסוף גליתי שאין יהודי שאין בו את שורש האמונה.

לעיתים, לאחר כמה דקות, בן שיחי כבר שוכח שבתחילת השיחה הוא אמר שאינו מאמין, ולפעמים, במהלך השיחה אנו נוכחים לדעת כי הוא המאמין הגדול ביותר. הוא אומר על עצמו שהוא כופר בהכל, אך איזה מאמין גדול הוא!

כך הוא הדבר אצל כל יהודי: גם אם יש אבק שמכסה, את תרבויות הגויים, "וַיִּתְעַרְבוּ בְּגוֹיִם וַיִּלְמְדוּ מַעֲשֵׂיהֶם" (תהלים קו, לה) - כל אלו הם רק כיסוי על האמונה הצרופה כבורא העולמים,

בה, אך ד"ר ולך אמר: "אני אתן לכן את האות אימתי ללכת ולטפל בה". צירי הלידה גברו ותכפו, ופתאום צעקה האישה: "אלוקים, עזור לי!".

מיד הורה דוקטור ולך לאחיות למהר ולטפל בה, ואמר: "רק עכשיו אלו צירי לידה אמיתיים. כל זמן שצעקה: 'הטבע תעזור לי', ידעתי שלא הגיעה עדיין שעת השיא, וכשתגיע שעתה ללדת, ללא ספק היא תצעק 'אלוקים, עזר לי...!'".

יהודי אינו יכול לברוח מכך. ישראל מאמינים בני מאמינים!

יכול אדם להגיד לך - אני מאמין בטבע, ולא מאמין כלל בהשגחת ה' או במציאותו חלילה, אך בתוך תוכו הוא מאמין.

לרפואת

תקוה בת רחל רוחאם

אבל בתוך כל יהודי יש את האמונה,
ובסופו של דבר הוא גם מגיע אליה.

היה זה לפני שנים ארוכות. חבר נסת
מאחת המפלגות שחרתה על דגלה
להילחם נגד הדת, והיה רחוק מאוד
משמירת תורה ומצוות, חלה במחלה
קשה והרופאים אמרו נואש לחייו.
ברגעים קשים אלו, כשחרב חדה
מונחת היתה על צווארו, פנה החולה
לאחד מקרובי משפחתו, וביקש
שיחפש לו רב שאולי יעשה לו איזה
תיקון.

"מה לך ולתיקונים?" שאל אותו קרוב
המשפחה, "וכי אתה מאמין בזה?"
"תראה, סוף סוף זה יכול לעזור. הרי
זה ה' שעושה את הכל", השיב אותו
חבר נסת.

אה, אבל כל ימיך הצהרת שאתה
כופר!?

אין מציאות כזאת! ישראל מאמינים
בני מאמינים!

שמעתי בעבר מהדרשן המופלג רבי
שבתאי יודלביץ זצ"ל, שסיפר על יהודי
כופר ברוסיה הקפואה, שיצא לשדה
ולקח עמו ספר תורה של אחד הסבים
שלו, והיה קורע אותו לעיני כולם, כדי
להוכיח שאינו מאמין.

לפתע עבר שם טרקטור, ובחוסר
שימת לב עלה על רגלו של אותו יהודי
מנוכר.

צעק הכופר בקול גדול: "אלוקים,
תעזור לי! שמע ישראל ה' אלוקינו ה'
אחד!"

ביד אחת הוא קורע את ספר התורה
כדי להוכיח שאינו מאמין בהשם
ובתורתו, רח"ל, ואת ידו השנייה הוא
מניף בזעקת שמע ישראל.

כשמגיע הדבר לעצמות, אפילו כופרים
גמורים נעשים למאמינים גדולים.

בעלי כוח עצום

ולא עוד - מוסיף ה"אבן עזרא" ואומר - ש"ויעצמו - היו בעלי עוצם תקיפין. ומילת 'בְּמֵאֵד מְאֵד', שלא היו יכולין להיות חזקים יותר".

כשנולדים תאומים, בהרבה מן המקרים הם חלופים וחולניים, כי בהיותם בבטן אמם רבו אחד עם השני על האוכל שקיבלו מאמם, ומחמת מזונם הלוקה בחסר, יוצאים שניהם חלופים. במצרים לא כך היה, אלא התינוקות שנולדו היו בעלי כוח עצום "בְּמֵאֵד מְאֵד", ולא היה שייך שיהיו חזקים יותר!

וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׂרְצוּ וַיִּרְבוּ וַיַּעֲצְמוּ
בְּמֵאֵד מְאֵד (שמות א, ז).

מה הכוונה "וַיִּרְבוּ וַיַּעֲצְמוּ בְּמֵאֵד מְאֵד"?

פירש ה"אבן עזרא": "וַיִּרְבוּ - שלא היו מתים כדרך עם רב". כלומר, פעמים רבות בלידת שלישיות ורביעיות, מתים חלק מהעוברים לפני הלידה, במהלך הלידה או זמן קצר אחריה, אבל כאן - כל העוברים יצאו בריאים ושלמים, אפילו אם היו יולדות שישה בכרס אחת!

ואתה נותן להם את אוכלם בעתו

אולם התורה הקדושה מבשרת לנו אחרת: "וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׂרְצוּ וַיִּרְבוּ", אף על פי שהם פרו ורבו באופן על טבעי, מכל מקום - "וַיַּעֲצְמוּ בְּמֵאֵד מְאֵד" - התעצמו בכסף ובזהב, כפי

וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל פָּרוּ וַיִּשְׂרְצוּ וַיִּרְבוּ וַיַּעֲצְמוּ
בְּמֵאֵד מְאֵד (שמות א, ז).

בעולם רגילים לחשוב, שאדם שיש לו הרבה ילדים חייב להיות עני, וקשה לו להסתדר בחיים.

שם לב שבכל יום נשמטים מהצאן כבש או כבשה קטנה, ובורחים אל ההרים, למקום סלעי שקשה בו מאוד לרדוף אחריהם.

יום אחד החליט הרועה לרדוף אחר הכבש הקטן שהתחמק מן הצאן, והחל לברוח להרים, עד שהגיע למערה קטנה, והבחין במערה בדוב ענק ללא רגליים. הכבש נכנס אל המערה ונעמד לפני הדוב כדי שיטרוף ויאכל אותו.

השתומם הרועה ונשא עיניו לשמים בהתפעלות, כיצד בורא עולם זן ומפרנס כל בריה שברא בעולמו. "וַיֹּאמֶר נֹתָן לָהֶם אֶת אֲכָלָם בְּעֵתוֹ" (תהלים קמ"ה, טו), "טֶרֶף נֹתָן לִירְאָיו" (שם קיא, ה). בכל יום ויום נותן הקב"ה בליבו של אחד מהכבשים ללכת אל הדוב

שמצינו אצל אברהם אבינו שנאמר עליו: "וַיֹּאבְרָם כָּבֵד מְאֹד בְּמִקְנֵה בְּכֹסֶף וּבְגָזָה" (בראשית יג, ב), וכן רואים זאת בדברי חז"ל (ברכות נד ע"א) על הכתוב: "וַיֹּאמֶר ה' אֱלֹהֶיךָ... וּבְכָל מְאֹדָה" (דברים ו, ה) - "בְּכָל מְמוֹנָה".

אף על פי שהיו לבני ישראל ילדים רבים, לא נחסר מהם הממון. "זרענו וכספנו ירבה כחול, וכוכבים בלילה". לכן, אל ידאג האדם מנין יהיה בידו לפרנס את צאצאיו, שכן "בא זכר בעולם - בא ככרו בידו" (נידה לא ע"ב), על כל נפש ונפש שמגיעה לעולם, מקדים הקב"ה פרנסתה להוריה, כדי שיוכלו לזון ולכלכל אותה.

בעניין זה, מסופר על רועה צאן שהיה

פחות צער, ולשני עם קצת יותר צער, אבל את כולם זן הקב"ה ומפרנס, מקרני ראמים ועד ביצי כינים. אפילו לביצה של כינה נותן הקב"ה את החיות הנדרשת לה!

לכן אל ידאג האדם על עניין הפרנסה, אלא יהא ליבו סמוך ובטוח במי שאמר והיה העולם, שיזמן לו את פרנסתו ומזונו ברווח.

המסכן ללא הרגליים, כדי שיאכלם וימשיך להתקיים.

אם כך הקב"ה דואג לחיות ולבהמות, היעלה על הדעת שאת בני האדם ישאיר רעבים, ללא מזון להחיות נפשם!?

פשוט וברור כי לכל אחד מהם יהיה את לחמו, אלא שלאחד יגיע מזונו עם

תרבות הגויים

מתגברת יותר שנאת הגויים כלפיהם, והדבר גורם להם לייצר חוקים שונים ומשונים על מנת לבודד את היהודים ולהתרחק מהם, כאותה אמרה ידועה: אם היהודי לא עושה "קידוש", הינו שמקדש ומפריש עצמו מן הגויים - הגוי עושה "הבדלה", מחוקק חוקים שנועדו להרחיק ולהבדיל את היהודים משכניהם הגויים.

וְתִמְלֵא הָאָרֶץ אֹתָם (שמות א, ז).

נפילתם של עם ישראל החלה בזה שהארץ התמלאה מהם, כלומר: בתי התיאטראות והאצטדיונים המצריים החלו להתמלא ביהודים (ילקוט שמעוני שמות רמז קסב).

דבר זה גרם שהמצרים קצו בהם, שכן כלל קבוע הוא - ככל שהיהודים חותרים לחזור לעולם התרבות של הגויים, כך

שישה בלידה אחת

לא מספרת על הנס הזה בפומבי, רק רומזת: "ויקח את בת לוי", מלמדת שנהפכה להיות כמו בת שיכולה ללדת. מדוע אומרת זאת התורה רק ברמז? מדוע אינה נותנת למאורע זה משמעות גדולה יותר?

אלא, רבותינו אומרים שכל אישה יהודיה במצרים היתה יולדת שישה בכרס אחת - בפעם אחת. עוד שנה עברה ועוד שישה ילדים. בנוסף, על אף שנולדו שישיות, כל הנולדים היו גיבורים וחסונים. כך שבעצם כל עניין הפריה ורבייה שהיתה לישראל במצרים היה באופן ניסי, מעל לדרך הטבע.

ומאחר שהניסים בנושא זה של

ויקח איש מבית לוי ויקח את בת לוי (שמות ב, א).

רבותינו (סוטה יב ע"א) אומרים: "מהו לשון 'ויקח'? - אלא, שעשה בה מעשה ליקוחין [קידושין] חדש. 'הושיבה באפריון ואהרן ומרים מרקדין לפניו, ומלאכי השרת אמרו: 'אם הבנים שמחה'".

בת כמה היתה יוכבד באותה תקופה? בת מאה ושלושים שנה, ומיד "ותהר האשה ותלד בן" (ב, ב).

יש לתמה, הרי שרה אמנו היתה בת תשעים שנה, וכבר צחקה בקרבה ואמרה: "הבת תשעים שנה תלד?" (בראשית יז, יז), והנה יוכבד יולדת בגיל מאה ושלושים שנה, והתורה כלל

לרפואת והצלחת

רחל רוחאם בת נרקים

גדול, הוא נתן לי בכת אחת חמישים שקלים!"

"אפשר לחשוב..." , הגיב הראשון בזלזול, "אני הייתי אצל נדיב לב אחר והוא נתן לי עשרה שקלים!"

"אינני מבין אותך", תמה השני. "אני אומר לך שהנדיב ההוא נתן לי חמישים שקלים, ולך נתן הלה עשרה שקלים, ואתה אומר עליו שהוא נדיב לב גדול מאוד?!"

ענה לו הראשון: "מה שההוא נתן לך את חמישים השקלים, היה זה בפורים, וגם אם היה נותן לך חמש מאות שקלים זה לא היה משמעותי, כיון שבפורים כל הפושט יד נותנים לו, וכל אחד ואחד נותן בשמחה ובטוב לבב, אבל הנדיב שאני מדבר עליו נתן לי עשרה שקלים בתשעה באב, בזמן

הילודה בעם ישראל במצרים היו מרובים, הסתפקה התורה בכך שרמזה על הנס שנעשה ליוכבד ולא עשתה מכך פרסום גדול.

המגיד מדובנא זצ"ל המשיל על כך משל נפלא:

שני עניים היו הולכים ממקום למקום ומקבצים נדבות. לילה אחד לנו באכסניה ביחד, והתחילו כל אחד לדבר על אומנותו.

שאל עני אחד את חברו: "היכן היית? כמה נתנו לך?"

"הייתי במקומות אלו ואלו", ענה השני, "ותודה לא-להעניקו לי סכומים הגונים".

"אתה יודע", המשיך הלה בקול ממתיק סוד, "יש יהודי אחד, נדיב לב

יכולה עוד להביא ילדים לעולם, ואילו שרה בגיל תשעים ילדה בן, זה פלא. אבל ליוכבד נולד משה רבנו בזמן שאצל כולם התרחשו ניסים בעניין זה של פריה ורבייה, ולכן לא ראתה התורה צורך להזכיר במפורש את הנס של יוכבד שילדה בגיל מאה ושלושים שנה.

שכולם יושבים על הארץ ובוכים, ואף אחד לא מכניס את ידו לכיסו להוציא אפילו פרוטה, ואותו עשיר על המקום נתן לי עשרה שקלים - זה נדיב לב!". הנמשל: שרה אמנו ילדה את יצחק בזמן שהוא כמו תשעה באב, בגיל שבו אף אישה אינה יולדת בן. על פי רוב, אחרי גיל חמישים אישה אינה

גאולתנו בתפילתנו

הוא תירץ שבני ישראל לפני כן לא זעקו אל ה'. הם אומנם עבדו בפרך וסבלו מאוד, אבל חשבו שהכל עדיין נסבל. אלא שמצבם הורע - ויהי בַיָּמִים הָרַבִּים הָהֵם וַיָּמָת מֶלֶךְ מִצְרַיִם" (שמות ב, כג). רש"י מפרש: נצטרע, והיה שוחט תינוקות ישראל ורוחץ בדמם, מיד "וַיִּאָּנְחוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעֲבָדָה וַיִּזְעְקוּ וַתַּעַל שׁוֹעֲתָם אֶל הָאֱלֹקִים..." וְאִז "וַיִּשְׁמַע אֱלֹקִים... וַיִּרְא אֱלֹקִים אֶת

וַיִּזְעְקוּ וַתַּעַל שׁוֹעֲתָם אֶל הָאֱלֹקִים מִן הָעֲבָדָה (שמות ב, כג).

גאולת מצרים התרחשה כאשר היה משה בן שמונים שנה ואהרון בן שמונים ושלוש.

הקשה ה"חפץ חיים": מדוע עיכב הקב"ה את גאולת ישראל ממצרים, על אף שהגואל כבר היה מוכן זמן רב קודם לכן?

בידו -

בשנותיו האחרונות, כאשר כבר עבר את גיל תשעים, שהה באחת השבתות במקום נופש בחברת בחורים רבים מישיבות רבות. הוא דרש לפניהם בענייני ארץ ישראל והגאולה, ובין דבריו הביא את הפסוק הנ"ל, המלמד שיש לזעוק אל ה' על דבר הגאולה.

אם כן אפוא למה אנו שותקים ולא עושים בזה כלום? - החל לשאול, ותוך כדי הדברים התרגש ביותר והחליט להתחיל מיד בפעולה.

חסרה עוד מחצית השעה עד לצאת הכוכבים. הוא חיכה בקוצר רוח לצאת השבת, ואז ציוה להתפלל במהירות, שלח לקרוא לאחד מחתניו, וביקש לשכור מיד עגלה כדי לנסוע לוילנא, לרשכבה"ג רבי חיים עוזר גרודזינסקי, ולהתייעץ איתו מה אפשר לעשות להחשת הגאולה.

חותנו חשש מאוד מפני נסיעה כזו, שהיתה מסוכנת ביותר לבריאותו. בחוץ ירד שלג ונשבו רוחות עזות שעלולות להביאו לסכנת חיים. הוא

בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּדְעוּ אֱלֹקִים" (שם, כד-כה).
ביאר רש"י: "וַיִּדְעוּ אֱלֹקִים - נתן עליהם לב ולא העלים עיניו", לאחר מכן נגלה למשה רבנו בסנה ואמר לו: "רְאֵה רְאִיתִי אֶת עֵינֵי עַמִּי אֲשֶׁר בְּמִצְרַיִם וְאֶת צַעֲקוֹתָם שְׁמַעְתִּי מִפְּנֵי נִגְשָׁיו כִּי יִדְעוּתִי אֶת מִכְאֲבֵיו" (שם ג, ז).

יוצא אפוא, שהזעקות הנוראיות שזעקו ישראל אל ה' יתברך גרמו שתתעורר עליהם מידת הרחמים, והקב"ה ישלח להם מיד גואל צדק.

בהמשך דבריו כותב ה"חפץ חיים", שכך אירע גם בימי הצאר ניקולאי השני, אשר הצר לישראל, והכה בהם בלי רחמים. הוא היה הורג אנשים בכל מיני מיתות משונות, בלי שום דין ומשפט. בסופו של דבר נהרג בעצמו על ידי חבריו.

לא חבריו הרגוהו - קובע ה"חפץ חיים" - אלא זעקתם וצערם של עם ישראל! וגם אנו, אם נזעק ונרבה בתפילות על הגאולה, נזכה לגאולה השלמה.

ה"חפץ חיים" לא היה רק אומר, אלא גם ביקש לפעול כך, אך לא עלה הדבר

למחרת הזמין ה"חפץ חיים" את העגלון בעצמו לנסיעה לוילנא. לרוע המזל לא היה בעל הכרכרה בביתו, והנסיעה נדחתה למחרת היום, ומשם כבר "חליף שעתא ולא זמנה" (כפי שאמר האר"י לתלמידו רבי חיים ויטאל, מובא ב"בן יהודע" בפרושו על מסכת סנהדרין דף צ"ד ד"ה ביקש הקב"ה) - חלפה השעה שהיתה מסוגלת לישועה ונדחתה לזמן אחר.

ניסה להציע, שבמקום לנסוע לוילנא, יזמינו אליו את שר התורה, הגאון רבי שמעון שקופ ועוד כמה מגדולי התורה שבדור, ובמקום יתייעצו על כך.

ה"חפץ חיים" גער בו: "הזמנתיך כדי לתקן ולא לקלקל!".

בקושי רב הצליח חתנו לשכנע אותו לדחות את הנסיעה למחרת.

מדוע הפך משה משה לנחש

בשאלה!?

המטה שהפך לנחש בא לרמז למשה רבנו, שיצא מפיו שמץ של לשון הרע על כלל ישראל.

משה רבנו אמר "וְהֵן לֹא יֶאֱמִינוּ לִי" (שם, א) - אומנם כוונתו לא היתה לרמוז על קוצר המשיג, אלא על המושג, כלומר בו עצמו. הם יכולים להשיג, אבל אני לא ראוי לכך, ולכן הם לא יאמינו לי.

וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵי ה' מַה זֶה בְּיָדְךָ... וַיְהִי לְנָחָשׁ (שמות ד, ג).

נשיכת הנחש אינה גורמת לו לשום הנאה. הוא אינו מרגיש בה טעם אחר משאר המאכלים שבאים לחכו, אם כן - הקשו לנחש - לשם מה אתה נושך? לאיזה צורך אתה ממית אדם? הוא השיב: ועבור מה אדם נושך את רעהו ומדבר לשון הרע? הרי אין לו כלום מכך! מדוע אליו אינכם באים

ואז אומר לו הקב"ה: "הֲשֵׁב יָדְךָ" -
 קבל עליך תשובה גמורה וחזור בך.
 לאחר שעשה כן, ראה את ידו שבה
 כבשרו.

את שני האותות הללו מורה לו הקב"ה
 להראות גם לעם ישראל.

מפני מה? כדי להראות לישראל את
 חיבתם לפני המקום, ואת ההערכה
 שרוחש להם הקב"ה על כך שיש
 בהם עדיין את האמונה שנטעו בהם
 אבותיהם. שידעו כי משה היה סבור,
 שלא יאמינו לו, אבל הקב"ה לא
 הסכים עימו.

לא שלא יאמינו, אלא לא יאמינו לי.
 ואילו ידבר הקב"ה איתם, ודאי יאמינו
 לו.

עם כל זאת - נחשב לו הדבר כלשון
 הרע, ונהפך לו המטה לנחש.

"וַיֵּןֶס מִיָּשָׁה מְפָנְיוֹ" (שם, ג) - משה מיד
 הבין שטעה באמירה זו, אך הקב"ה
 מוסיף ואומר לו: לא מספיק להבין,
 דיבור לשון הרע צריך גם תיקון.
 עליך לתקן את עצמך, ומיד "וַיָּבֵא יָדוֹ
 בְּחִיקוֹ... וְהִנֵּה יָדוֹ מְצֹרֶעַת פְּשָׁלָּג..."
 (שמות ד, ו). הצרעת היא העונש והתיקון
 על עוון לשון הרע והוצאת שם רע.

ניתן להקדיש את העלון לברכה, הצלחה
 זיווג הגון, רפואה שלימה
 או להבדיל, לעילוי נשמה
 לפרטים: 02-5000455
orhachaim4@gmail.com

המרכז העולמי לתודעה יהודית מוסדות אור החיים

ע"ש הקדוש רבנו חיים בן עטר זצוק"ל - בראשות הרה"ג ראובן אלבז שליט"א

למעלה מ- 10,555,000 שעות של לימוד תורה בשנה!

להקדשת יום לימוד תורה הנלמד ע"י מאות אברכים ובחורים 02-5000455

ניתן להקדיש את הלימוד לעילוי נשמה, לרפואה, לזיווג, להצלחה וכו'

רח' עזרא 1 ת.ד. 5512 ירושלים | טל: 5000455 - 02 | פקס: 5000502 - 02 | orhachaim.org

לחסויות, להפצה, להנצחות

ולקבלת העלון

orhachaim4@gmail.com

או בטלפון: 02-5000455

058-321-3565

נא לציין "עבור חוברת האור לחיים"

החוברת הודפסה על ידי התורמים והמסייעים הי"ו

לרפואת: רמי בן חוה הי"ו, רמי בן אסתר הי"ו, תקוה בת רחל ריקאם הי"ו,
ראובן בן יעריה הי"ו, גרשון חי בן רחל הי"ו, דוד וראובן בני שרית הי"ו,
אילה בת שושנה הי"ו, ישראל בן רימה הי"ו, מיכל בת אסתר הי"ו,
התנוקה נטע בת ג'והנה הי"ו

ולעילוי נשמת: ר' דוד בן איזה ז"ל, מרים בת זרהה ז"ל,
מזל בת מרים ז"ל, אליעזר בן רגינה ז"ל, ר' יהודה בן עישה ז"ל,
תמר בת רגינה ז"ל, רחל בת נג'ומה כוכבה ז"ל, לאה בת פנינה ז"ל,
מרדכי צבי בן רגינה ז"ל, ר' יגאל בן מלכה ז"ל, אילן בן מוזל ז"ל,
יעקב בן ברטה ז"ל, יהונתן בן מרים ז"ל, יוסף בן ציונה ז"ל
ת.נ.צ.ב.ה.